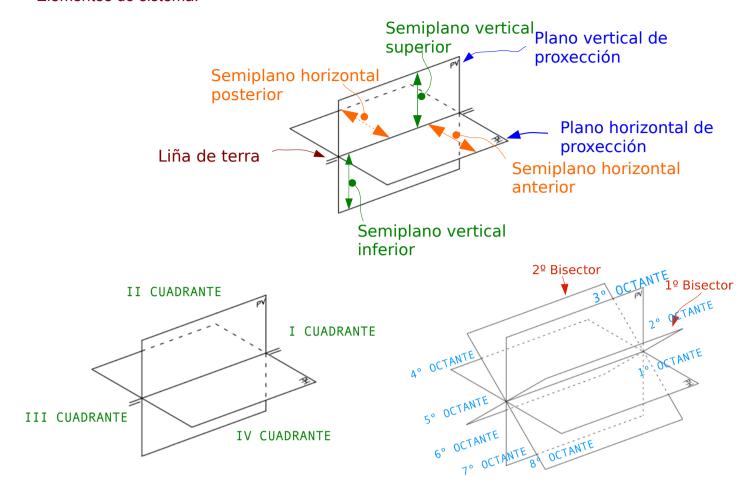
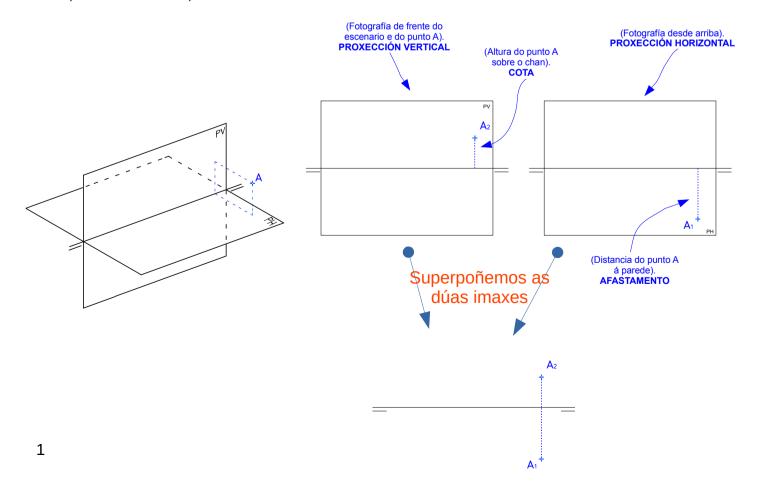
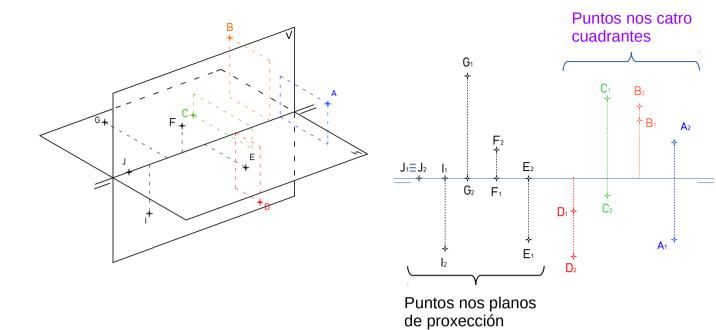
· Elementos do sistema.

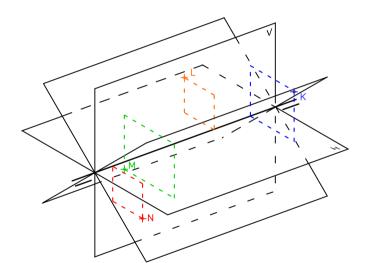

Representación do punto.

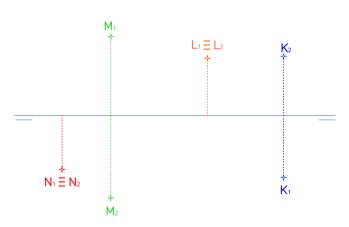

• Representación do punto.

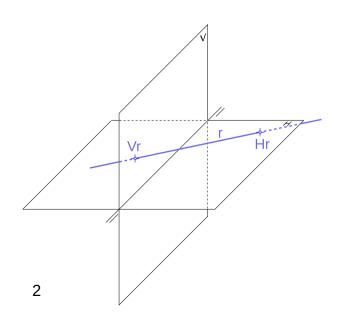

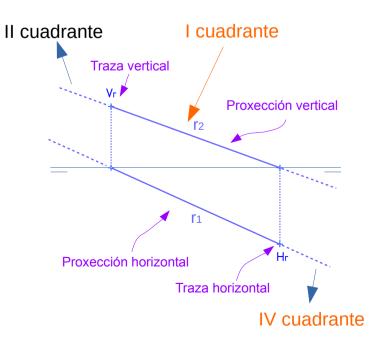

Puntos nos bisectores

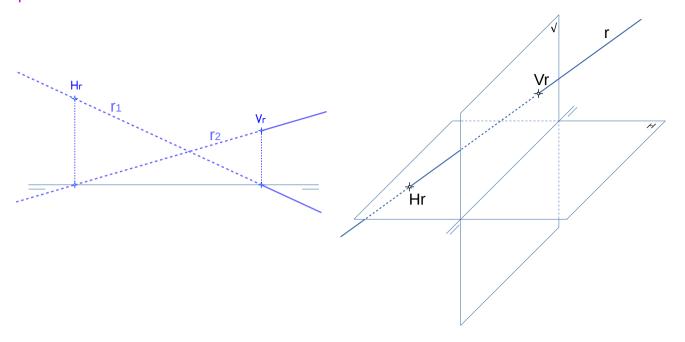

• Representación da recta. Oblicua.

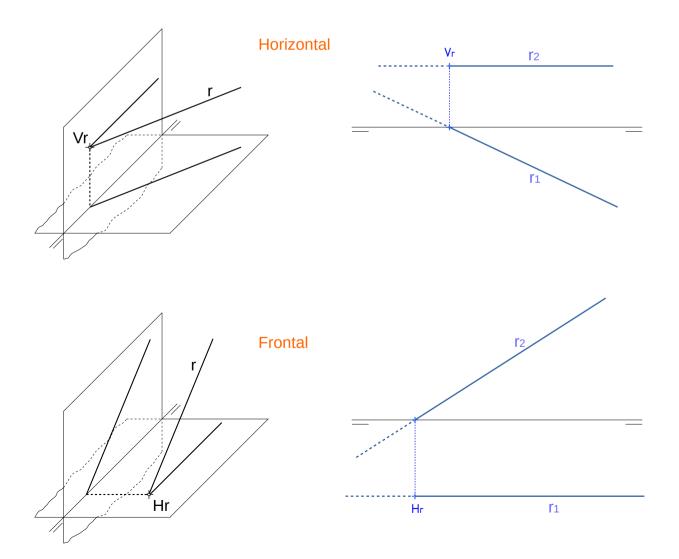

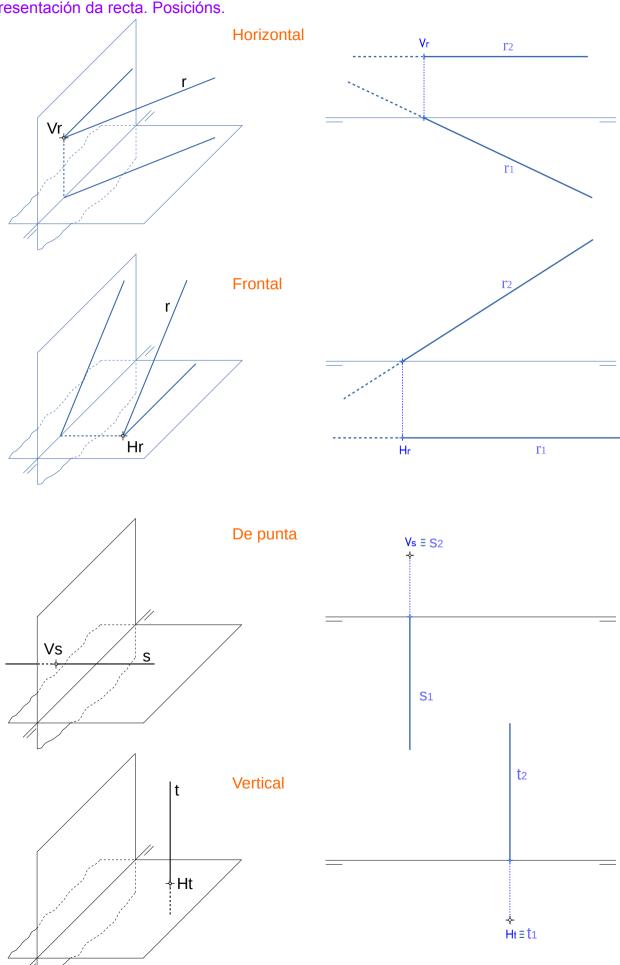
• Representación da recta. Oblicua.

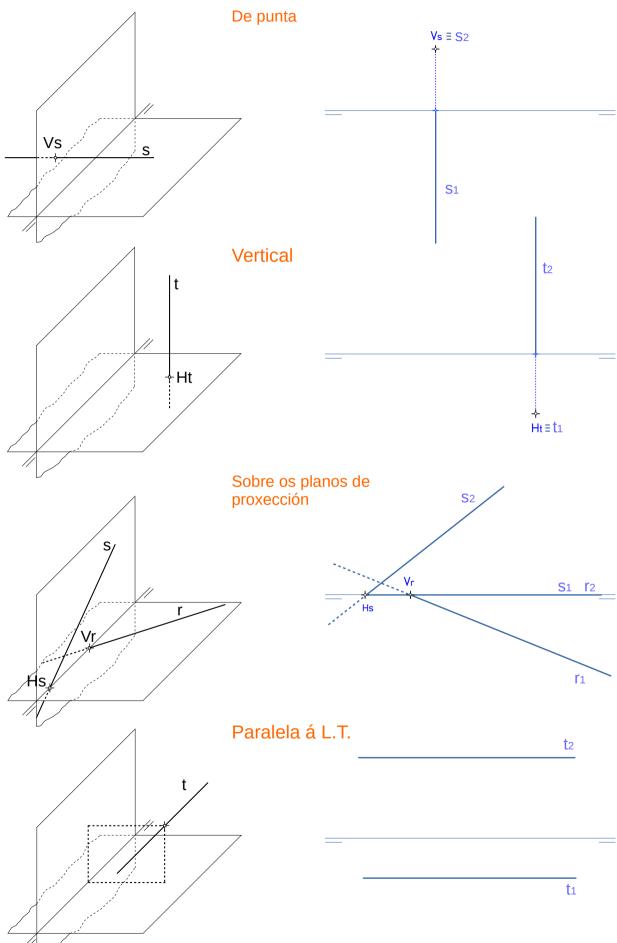
• Representación da recta. **Posicións**.

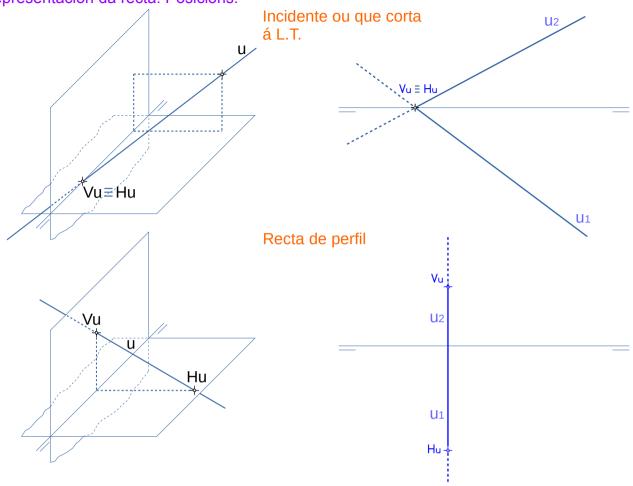
• Representación da recta. Posicións.

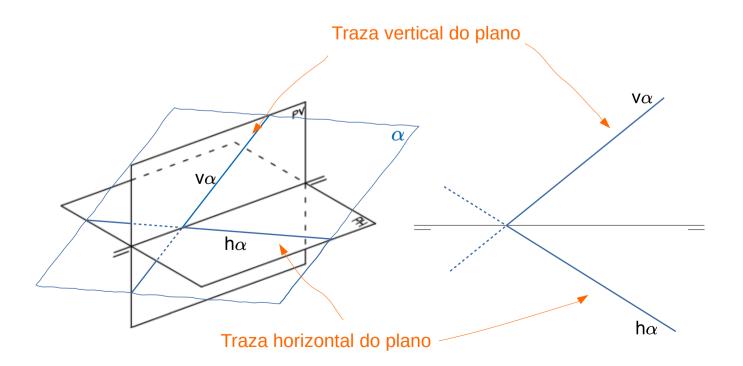
• Representación da recta. Posicións.

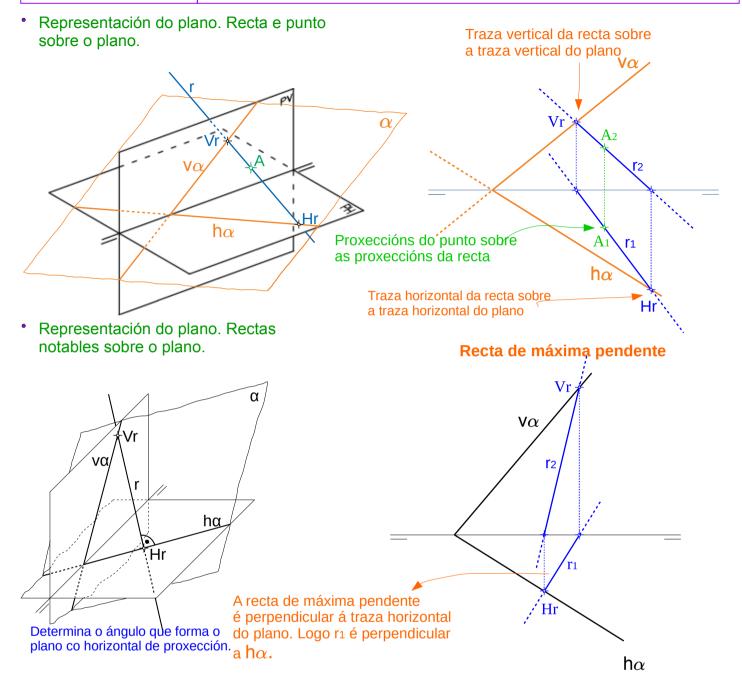

Representación da recta. Posicións.

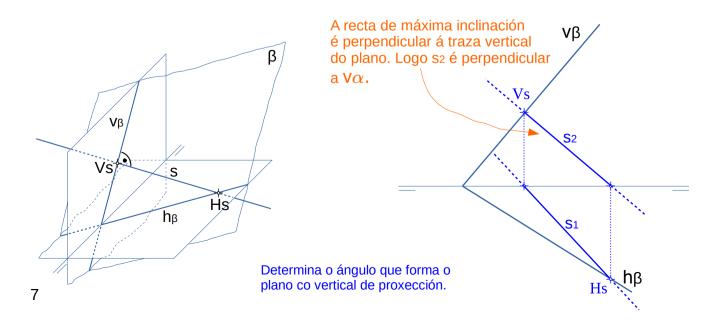

• Representación do plano.

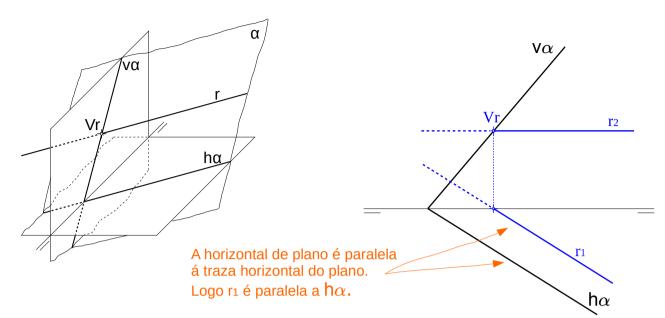

Recta de máxima inclinación

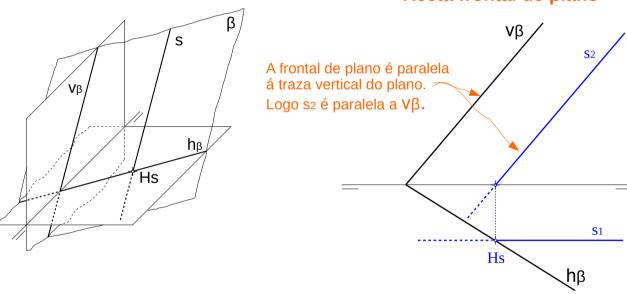

 Representación do plano. Rectas notables sobre o plano.

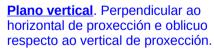
Recta horizontal de plano

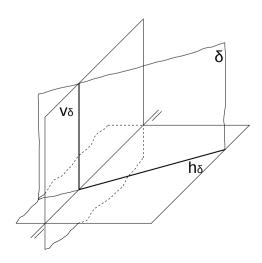

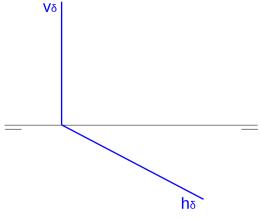
Recta frontal de plano

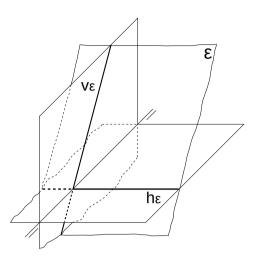
Representación do plano. Posicións do plano.

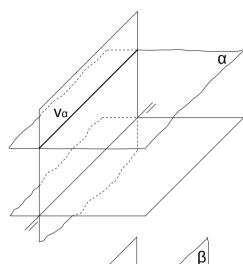

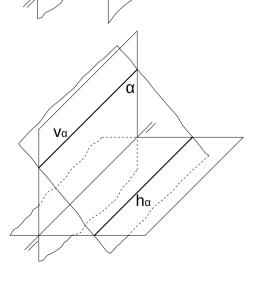

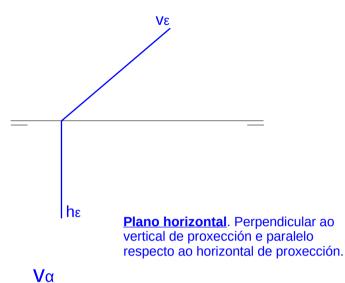
Representación do plano. Posicións do plano.

<u>Plano de canto</u>. Perpendicular ao vertical de proxección e oblicuo respecto ao horizontal de proxección.

<u>Plano frontal</u>. Perpendicular ao horizontal de proxección e paralelo respecto ao vertical de proxección.

hβ

Plano paralelo á L.T. Oblicuo ao vertical e ao horizontal de proxección. Perpendicular ao plano de perfil.

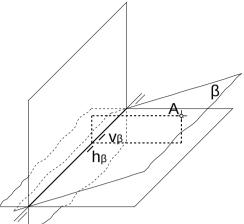
____

hα

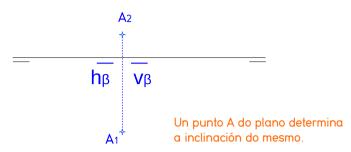
Vα

Representación do plano. Posicións do

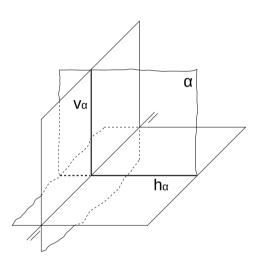
plano.

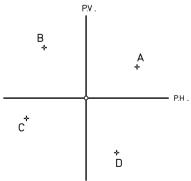
Plano que pasa pola L.T. Oblicuo ao vertical e ao horizontal de proxección. Perpendicular ao plano de perfil.

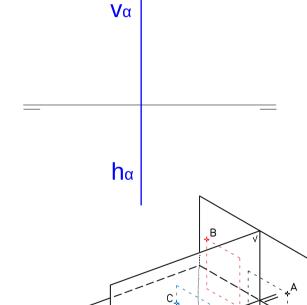

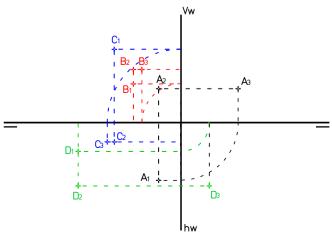
Plano de perfil. Perpendicular ao vertical e ao horizontal de proxección. Paralelo ao plano de perfil.

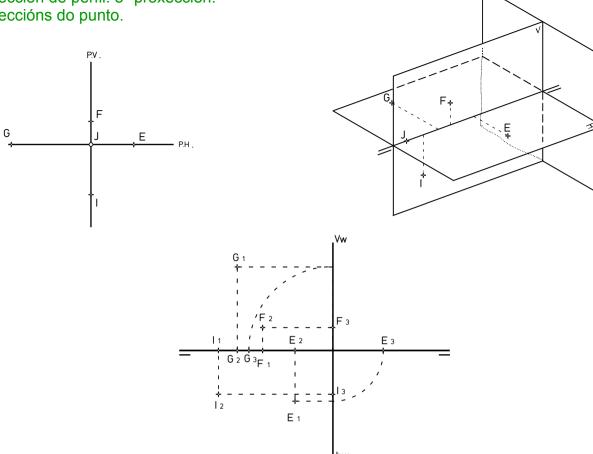
Proxección de perfil. 3ª proxección. Proxeccións do punto.

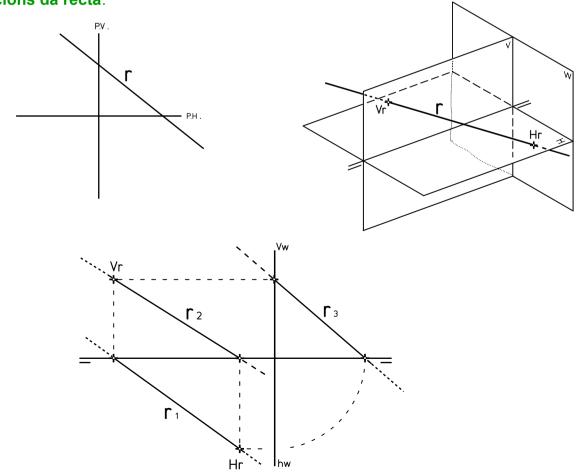

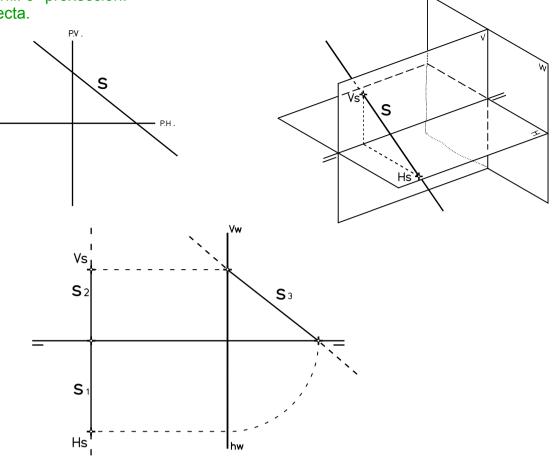
Proxección de perfil. 3ª proxección.
Proxeccións do punto.

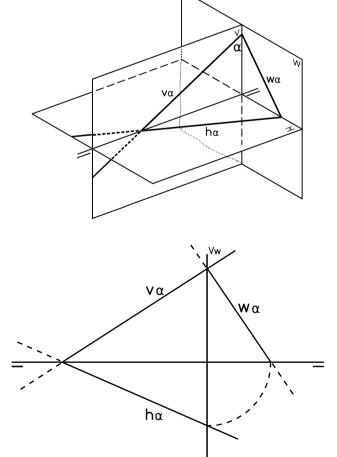
Proxección de perfil. 3ª proxección.
Proxeccións da recta.

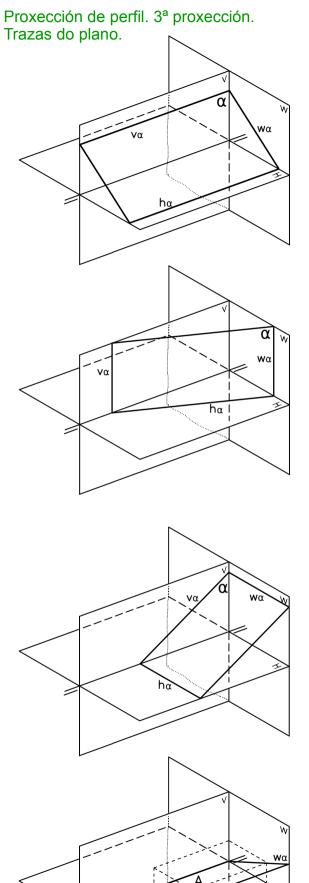

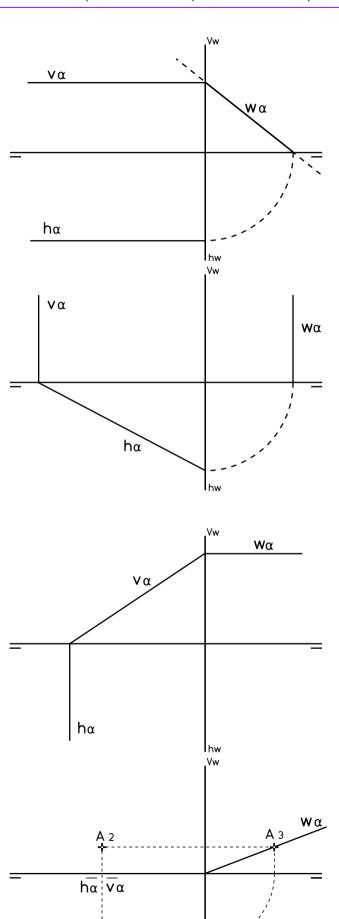
 Proxección de perfil. 3ª proxección. Proxeccións da recta.

Proxección de perfil. 3ª proxección.
Trazas do plano.

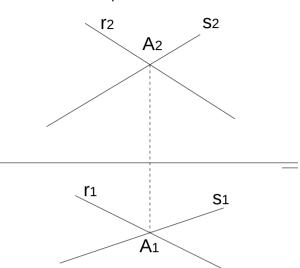

⊹--A 1

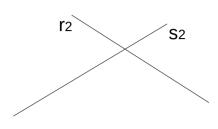
Intersección entre rectas.

As proxeccións do punto de intersección de dúas rectas son os puntos de intersección das proxeccións homónimas das rectas.

- Rectas que se cortan

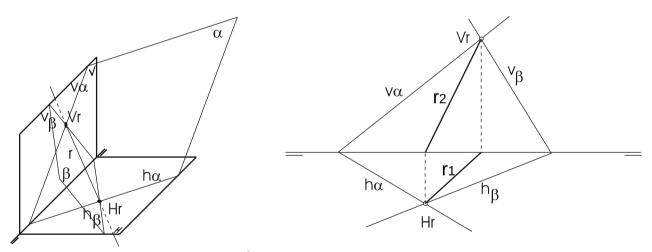
- Rectas que se cruzan

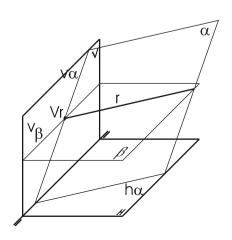
Intersección entre planos.

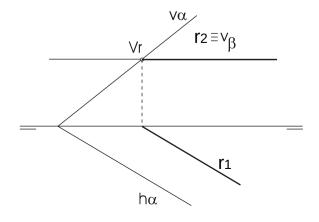
A intersección entre dous planos é unha recta da que as trazas son os puntos de intersección das trazas homónimas dos planos. Hr é o punto de intersección de $h\alpha$ con $h\beta$, e Vr de $v\alpha$ con $v\beta$.

INTERSECCIÓN DE PLANO HORIZONTAL E OBLICUO

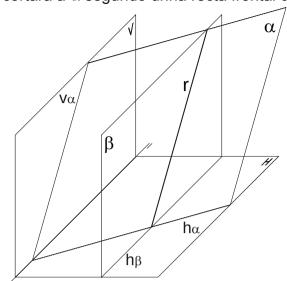
- β cortará a α segundo unha recta horizontal de α , r_2 coincidirá con $v\beta$.

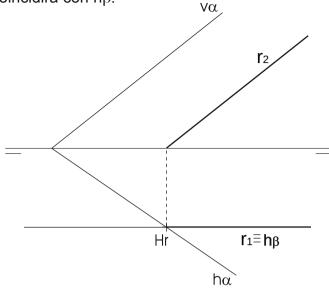

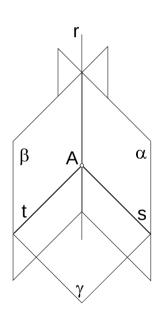
INTERSECCIÓN ENTRE PLANO FRONTAL E OBLICUO

- β cortará a α segundo unha recta frontal de a. "r₁" coincidirá con h β .

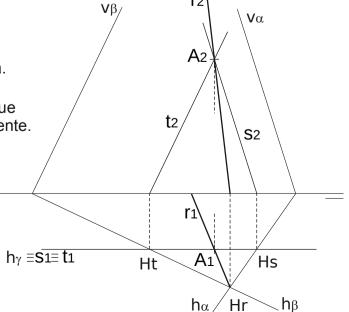

INTERSECCIÓN ENTRE DOUS PLANOS CANDO DÚAS TRAZAS SE CORTAN FÓRA DO DEBUXO

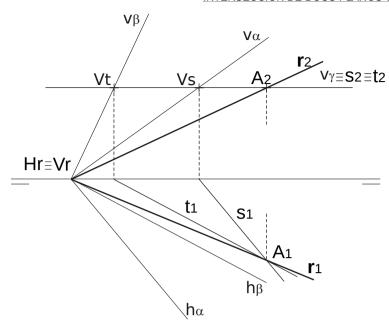

Se dous planos α e β que se cortan segundo a recta r, son cortados por un plano γ , as rectas t e s, intersección de γ con estes dous planos, cortaranse nun punto A que pertence á recta r.

- Empregamos un plano auxiliar γ para obter un segundo punto A da recta r e así poder debuxala. " γ " debe ser horizontal ou frontal pola facilidade para debuxar as súas interseccións con α e β , que serán rectas horizontais ou frontais respectivamente.

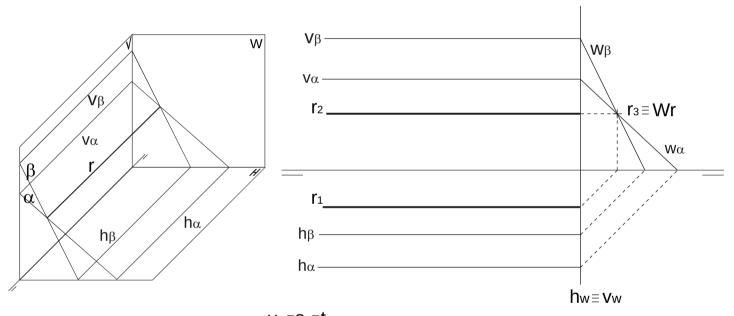

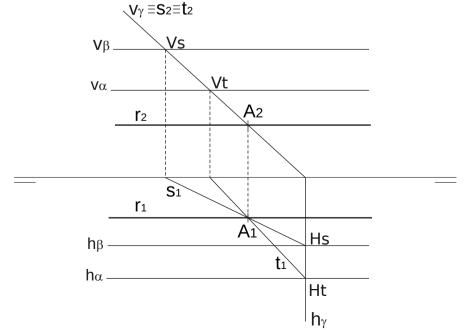
INTERSECCIÓN DE DOUS PLANOS CONCORRENTES

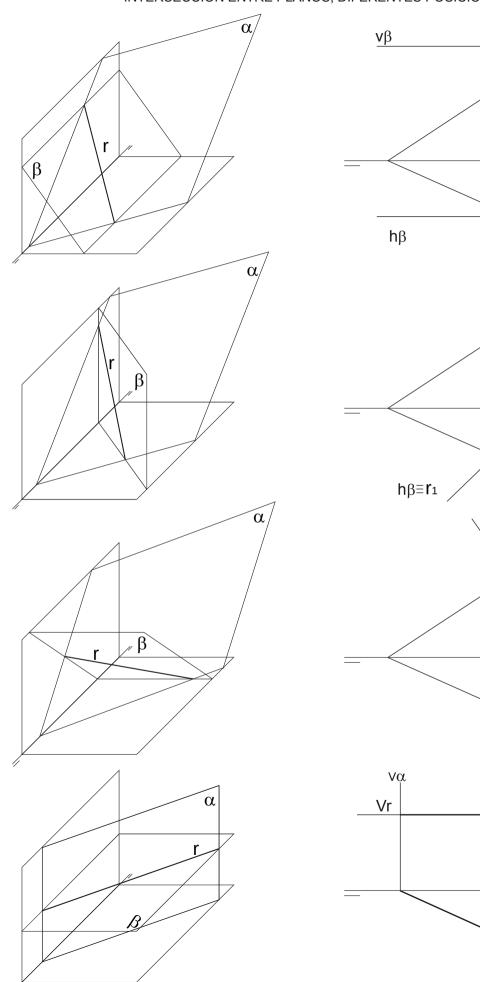
 As trazas horizontais e verticais cortaranse no mesmo punto da L.T. Hr e Vr coinciden. Necesitaremos outro punto A da recta r, que determinaremos como no caso anterior.

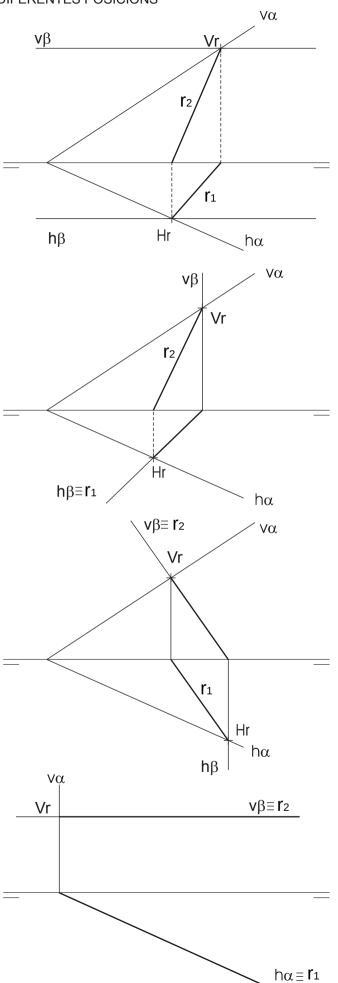
INTERSECCIÓN DE DOUS PLANOS PARALELOS Á LIÑA DE TERRA

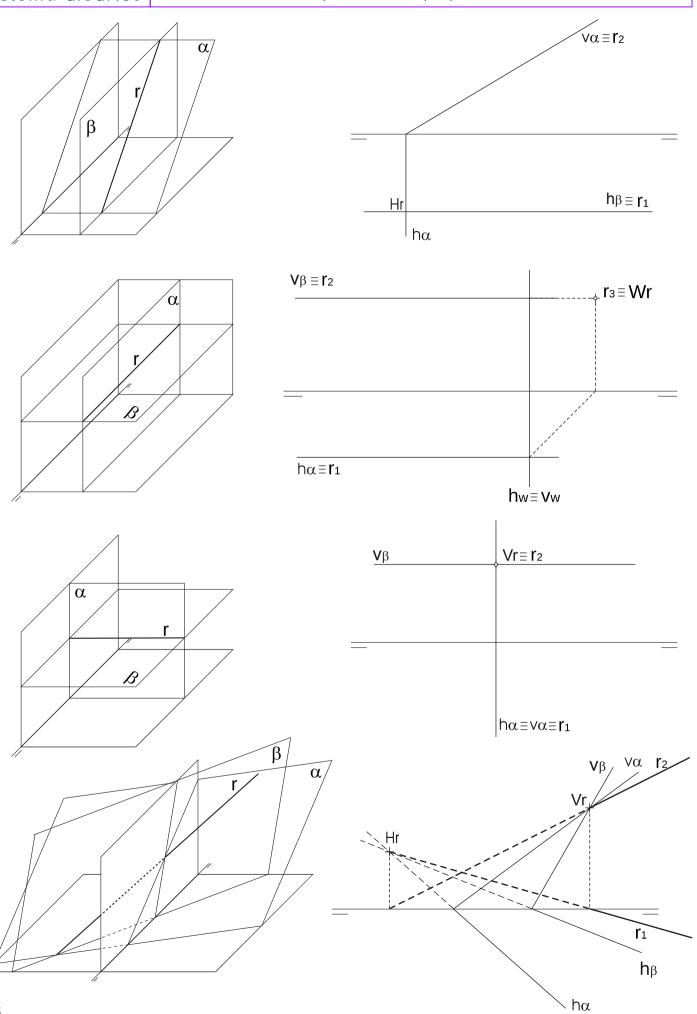

INTERSECCIÓN ENTRE PLANOS, DIFERENTES POSICIÓNS

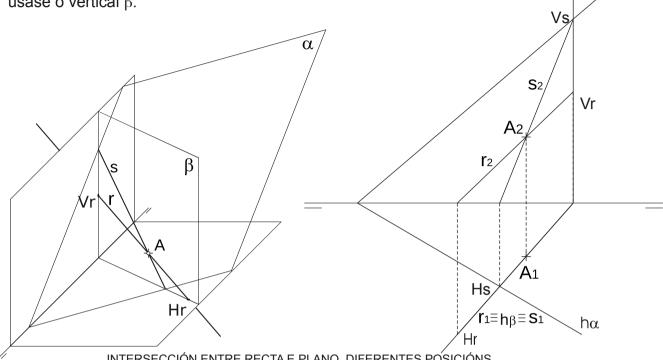

να

INTERSECCIÓN ENTRE RECTA E PLANO

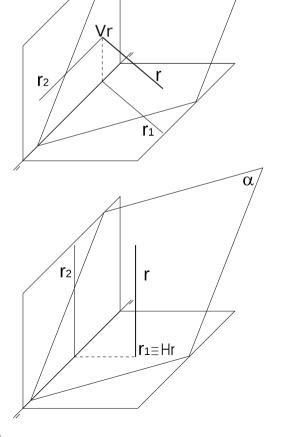
MÉTODO XERAL: O punto A, intersección dunha recta r cun plano α , determínase facendo pasar pola recta un plano auxiliar β que corta a α segundo unha recta s. A intersección de r e s é o punto buscado A.

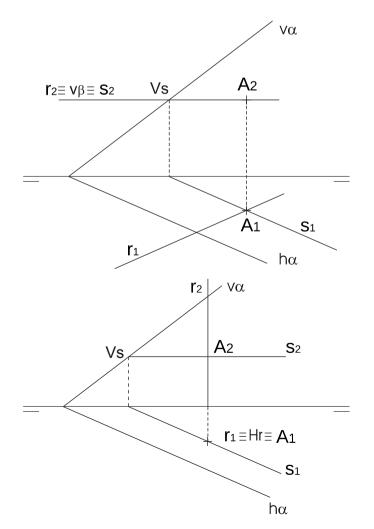
Como plano auxiliar emprégase un dos proxectantes da recta. Na figura úsase o vertical β.

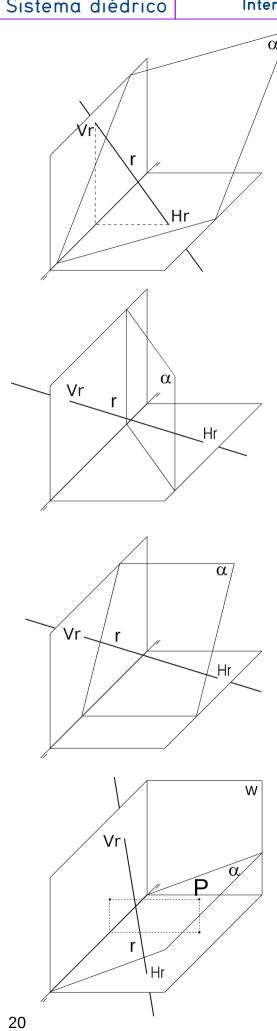

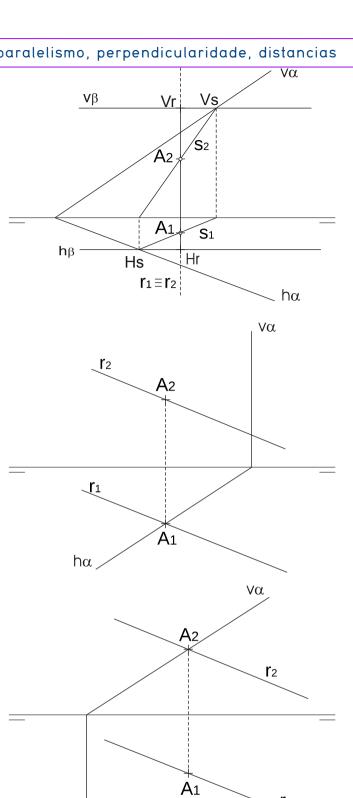
INTERSECCIÓN ENTRE RECTA E PLANO, DIFERENTES POSICIÓNS

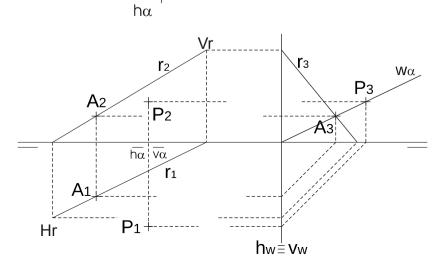
α

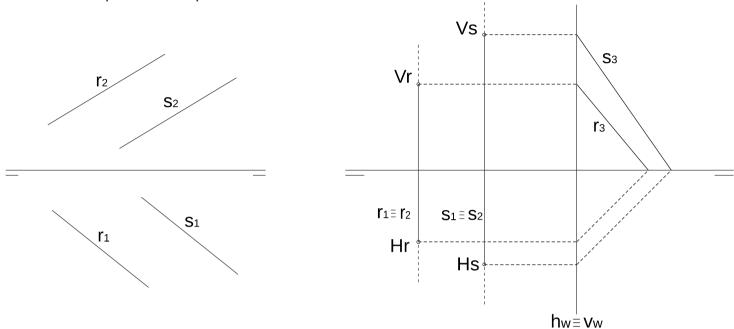

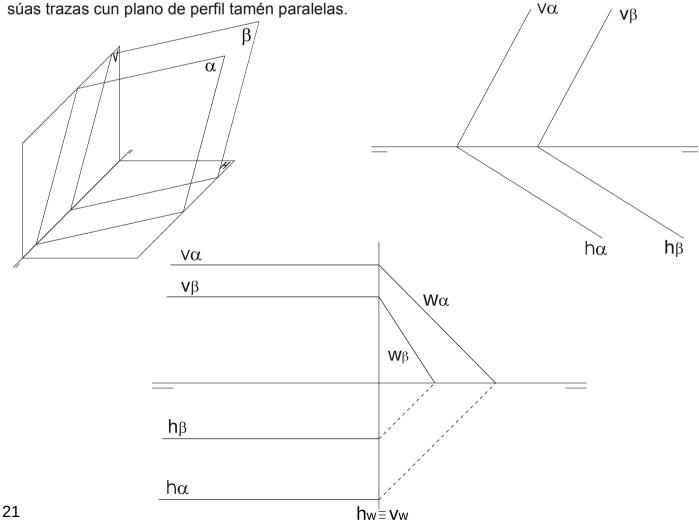
r₁

PARALELISMO

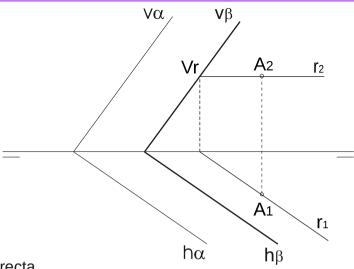
RECTAS PARALELAS: Dúas rectas paralelas teñen as súas proxeccións homónimas paralelas entre si. Exceptúanse as rectas de perfil, que deben ter ademáis as terceiras proxeccións paralelas.

PLANOS PARALELOS: Dous planos paralelos terán as súas trazas homónimas paralelas entre sí. Exceptúanse os planos paralelos á liña de terra que deberán ter as súas trazas cun plano de perfil tamén paralelas.

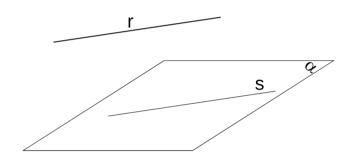

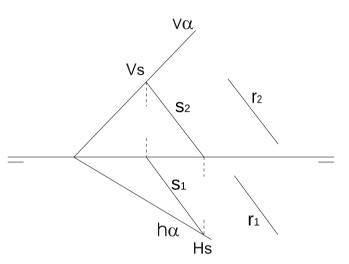
EXERCICIO: Debuxa un plano paralelo ao plano α , que pase polo punto A.

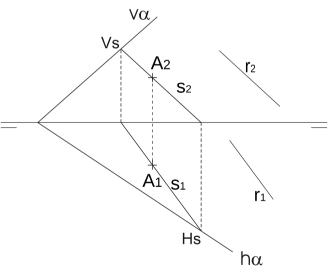
RECTA PARALELA A UN PLANO: Unha recta

"r" é paralela a un plano "α" σε σοβρε ο πλανο ποδεμοσ δεβυξαρ, αλομενοσ, unha recta "s" paralela á recta "r".

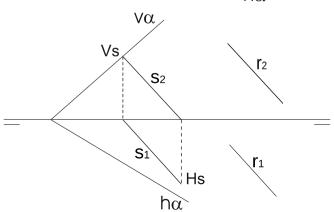

EXERCICIO: Debuxa un plano paralelo á recta "r", que pase polo punto A.

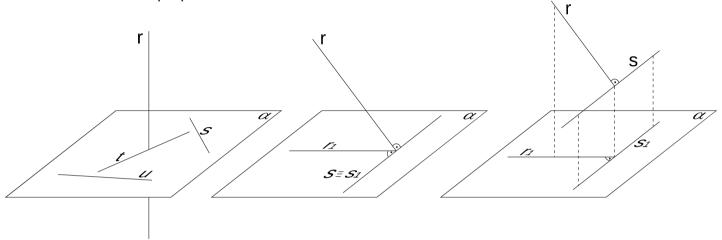
EXERCICIO: Determina se o plano α e a recta r son paralelos.

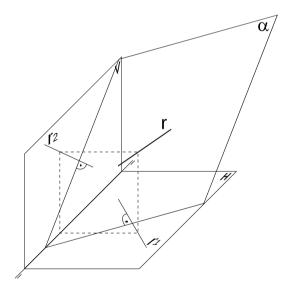
Perpendicularidade.

TEOREMAS DE PERPENDICULARIDADE:

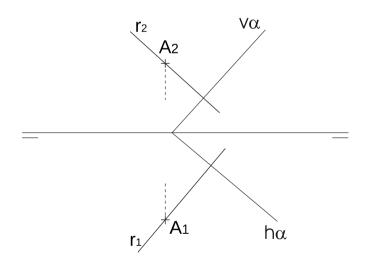
- 1°- Se unha recta ${\bf r}$ é perpendicular a un plano α , é perpendicular a todas as rectas contidas nel.
- 2°- Teorema das tres perpendiculares: Se dúas rectas $\bf r$ e $\bf s$ son perpendiculares, e unha delas é paralela ou pertence a un plano α , as súas proxeccións ortogonais $\bf r$ 1 e $\bf s$ 1 sobre α son perpendiculares.

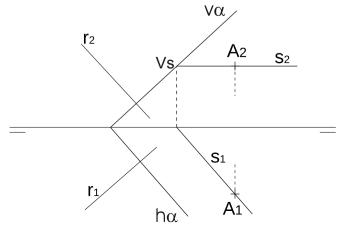

RECTA E PLANO PERPENDICULARES: Se unha recta r é perpendicular a un plano α , as proxeccións da recta son perpendiculares ás trazas homónimas do plano.

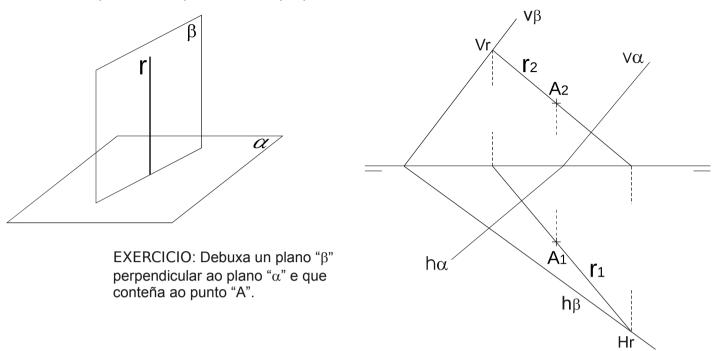

EXERCICIO: Debuxa un plano " α " perpendicular á recta "r" e que conteña ao punto "A".

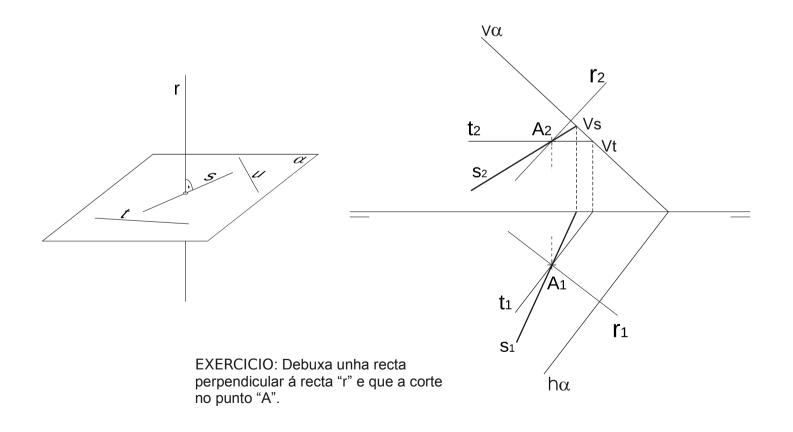

PLANO PERPENDICULAR A OUTRO: Se un plano β contén unha recta r perpendicular a un plano α , os planos serán perpendiculares entre si.

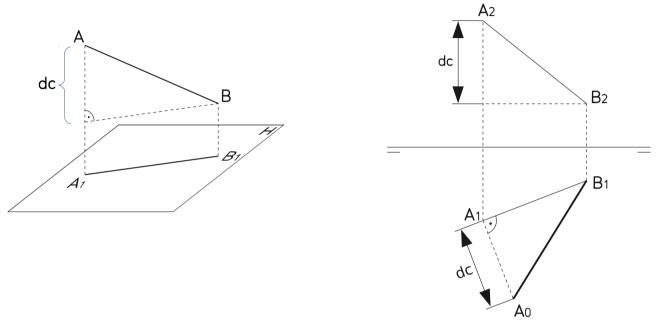
RECTA PERPENDICULAR A OUTRA: Se unha recta $\mathbf{r}$ é perpendicular a un plano α , será perpendicular a todas as rectas contidas neste plano.

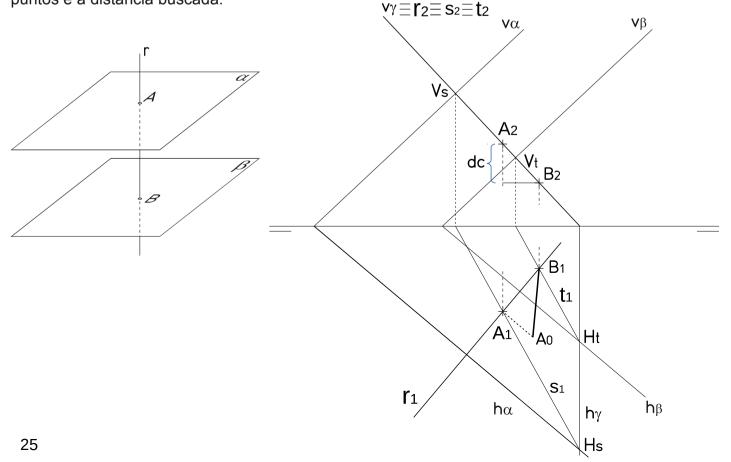
DISTANCIAS

DISTANCIA ENTRE DOUS PUNTOS: A distancia entre dous puntos A e B é o segmento rectilíneo que os une.

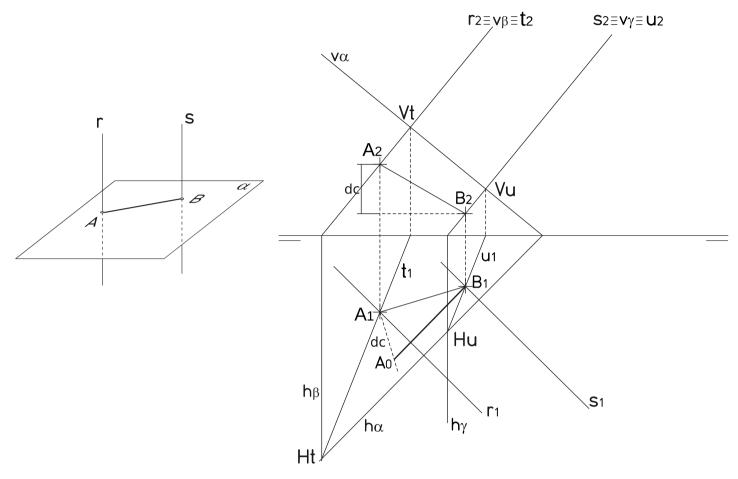
Se proxectamos ortogonalmente un segmento **AB** sobre un plano **H**, sendo este segmento oblicuo respecto a **H**, a súa proxección **A1B1** non será a verdadeira magnitude do segmento. Reconstruíndo o triángulo rectángulo de catetos **A1B1** e **dc** (diferencia de cotas), obteremos o segmento hipotenusa deste triángulo **A0B1** que será distancia (real) entre os puntos **A** e **B**.

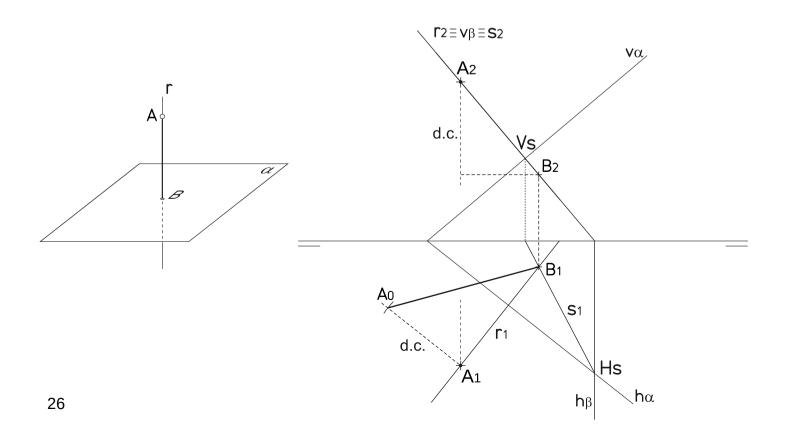
DISTANCIA ENTRE DOUS PLANOS PARALELOS: Determínase trazando unha recta perpendicular a ambos e achando os puntos de intersección da recta cos planos. O segmento que une os dous puntos é a distancia buscada.

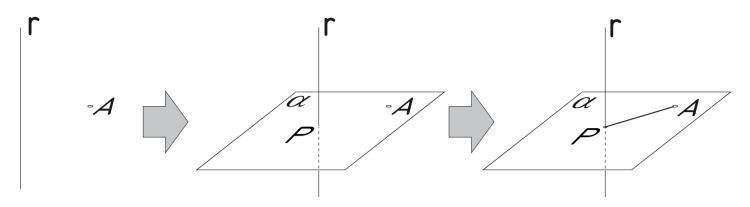
DISTANCIA ENTRE DÚAS RECTAS PARALELAS: É o segmento que une os puntos de intersección das dúas rectas cun plano perpendicular a ambas.

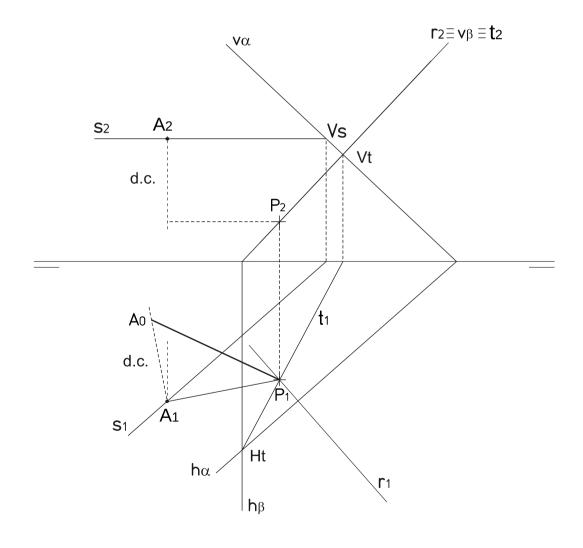

DISTANCIA DUN PUNTO A UN PLANO: Trázase unha recta perpendicular ó plano α que pase polo punto **A** e áchase a intersección da recta co plano. O segmento que une o punto de intersección **B** co punto **A** é a distancia buscada.

DISTANCIA DUN PUNTO A UNHA RECTA: Trázase un plano perpendicular á recta $\mathbf{r}$ que conteña ao punto $\mathbf{A}$. O segmento que une o punto de intersección $\mathbf{P}$ da recta e o plano co punto $\mathbf{A}$ é a distancia buscada.

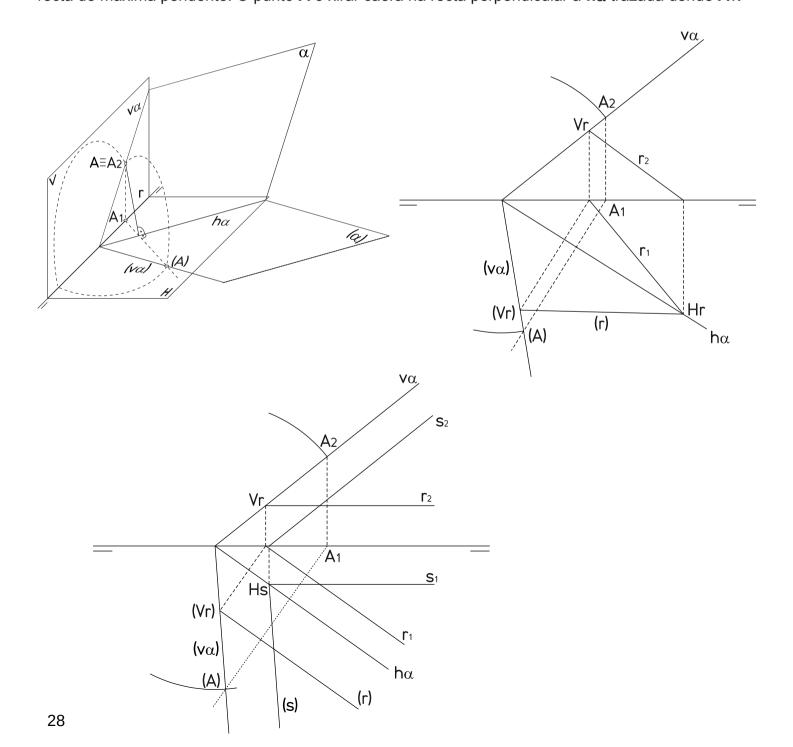

Os abatementos de planos é o artificio máis usado en diédrico para a obtención de formas planas en verdadeira magnitude. Esto permite medir e realizar operacións xeométricas (bisectrices, mediatrices etc.) en figuras planas situadas en planos oblicuos aos de proxección. Tamén podemos levar a cabo o problema inverso ao anterior, e dicir, situar sobre un plano dado unha figura plana.

Abater un plano α sobre outro H, ao que corta en $h\alpha$, é xirar α arredor de $h\alpha$ ata facelo coincidir con H. A traza $h\alpha$ (eixe de xiro) denomínase **charnela**.

Para abater un plano en diédrico, sobre o horizontal de proxección, situamos un punto calquera $\bf A$ de ${\bf v}_{\alpha}$ e determinamos a posición en que quedará o punto unha vez abatido o plano, tendo en conta que o punto xirará segundo un segmento perpendicular á charnela (en este caso ${\bf h}_{\alpha}$), e dicir, unha recta de máxima pendente. O punto $\bf A$ o xirar caerá na recta perpendicular a ${\bf h}_{\alpha}$ trazada dende $\bf A_1$.

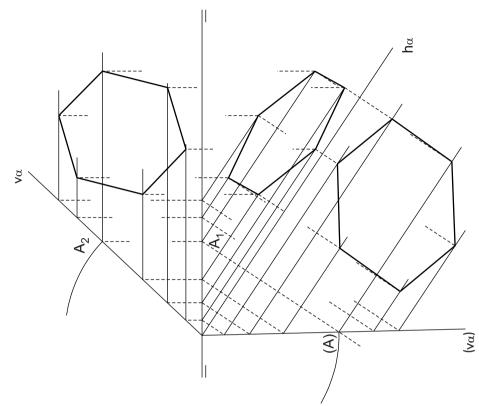
EXERCICIO: Determina a 1ª e 2ª proxeccións dun hexágono situado no plano lpha, do cal coñecemos a 1ª proxección do

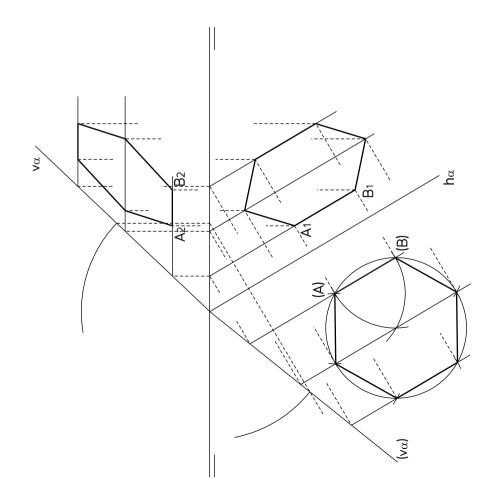
Abatementos.

VERDADEIRA MAGNITUDE DE FIGURAS PLANAS. SITUAR FIGURAS PLANAS NUN PLANO DADO

Para determinar a verdadeira magnitude dunha figura situada nun plano, abatemos este sobre o horizontal ou vertical de proxección. Trazamos polos vértices da figura rectas horizontais ou frontais do plano que abatemos con el, e sobre as que podemos determinar doadamente os vértices da verdadeira magnitude da figura.

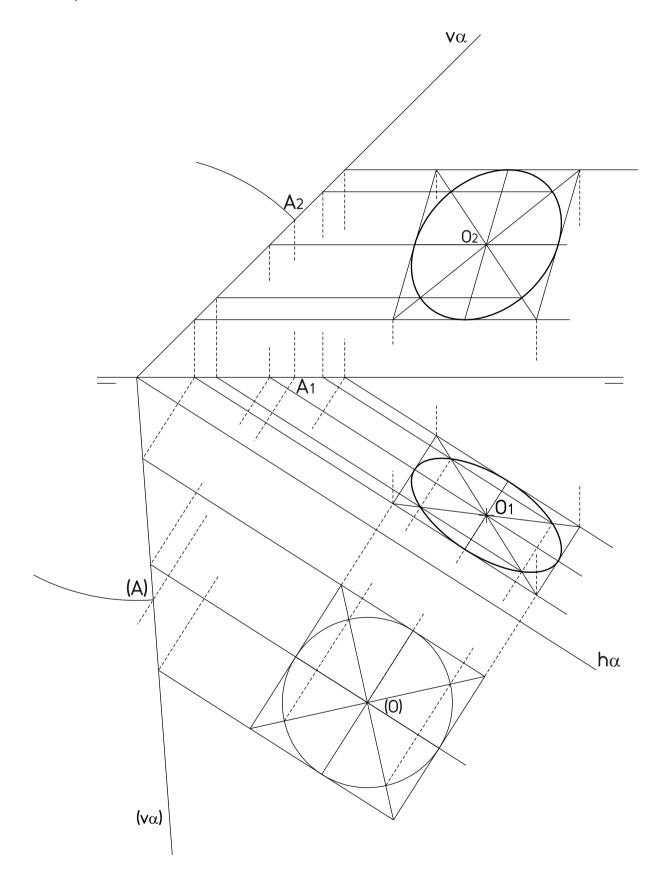
EXERCICIO: Determina a 2ª proxección e verdadeira magnitude da figura contida no plano α e da que unicamente se coñece a 1ª proxección.

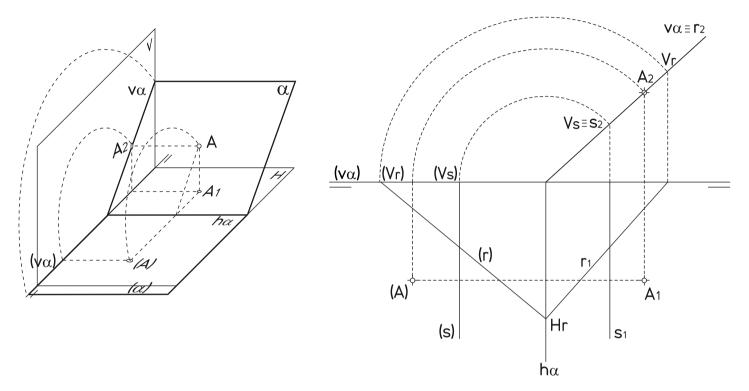
lado AB.

EXERCICIO: Debuxa-las proxeccións diédricas dunha circunferencia de **radio 30mm** e centro "0" que está situada sobre o plano " α ".

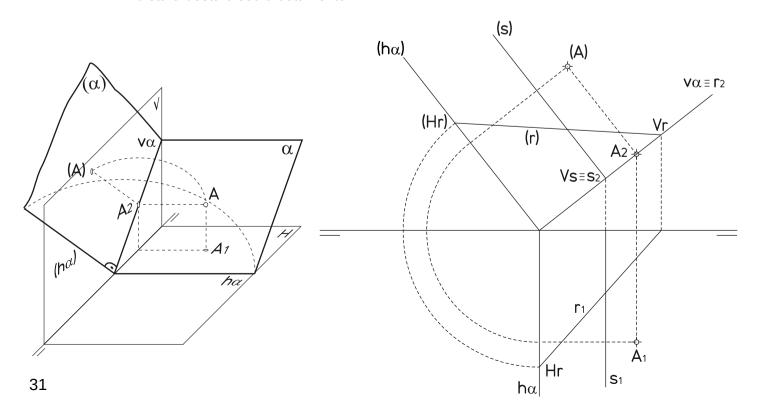

ABATEMENTO DUN PLANO DE CANTO SOBRE OS DE PROXECCIÓN

Se abatemos o plano α sobre o horizontal de proxección, a traza $v\alpha$ abatida situarase perpendicular a $h\alpha$, e dicir, sobre a **liña de terra**. Un punto **A** do plano α abaterase nunha traxectoria perpendicular á charnela $h\alpha$ e distará desta o radio de xiro (a distancia de **A**2 ao vértice do plano).

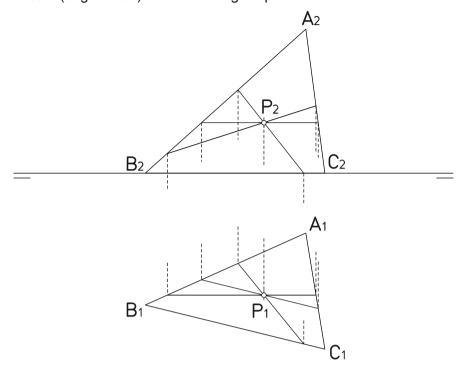

Se abatemos o plano α sobre o vertical de proxección, a traza $\mathbf{h}\alpha$ abatida situarase perpendicular a $\mathbf{v}\alpha$. Un punto $\mathbf{A}$ do plano α abaterase nunha traxectoria perpendicular á charnela $\mathbf{v}\alpha$ e distará desta o seu afastamento.

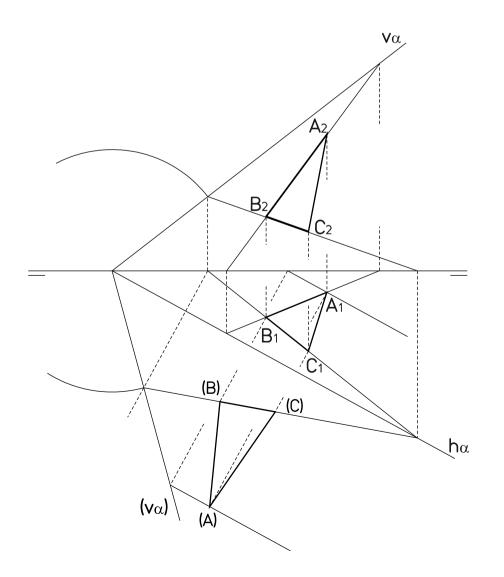

ABATEMENTO DE FIGURAS PLANAS

- Situar puntos e rectas (segmentos) sobre unha figura plana.

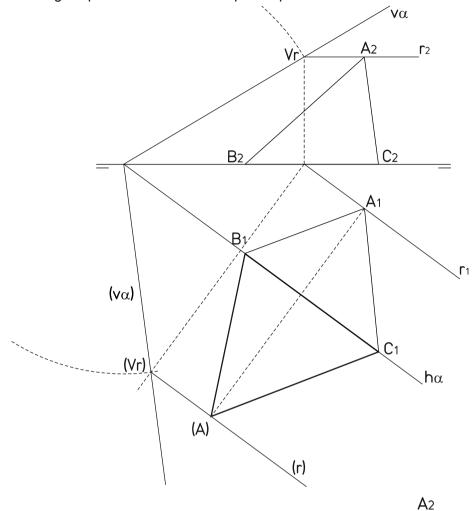

- Abater unha figura plana determinando o plano que a contén.

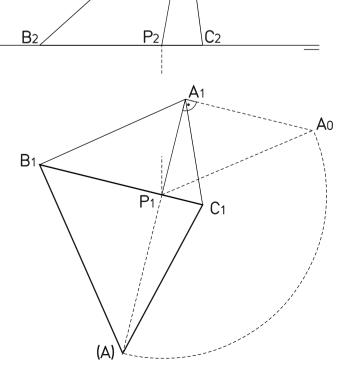

ABATEMENTO DE FIGURAS PLANAS

- Abater unha figura plana determinando o plano que a contén.

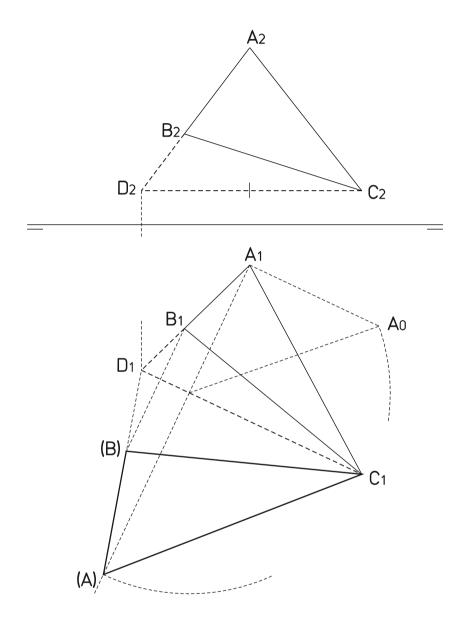

 Abater unha figura plana, cun lado sobre o horizontal de proxección ou paralelo a éste, sen determinar o plano que a contén.

ABATEMENTO DE FIGURAS PLANAS

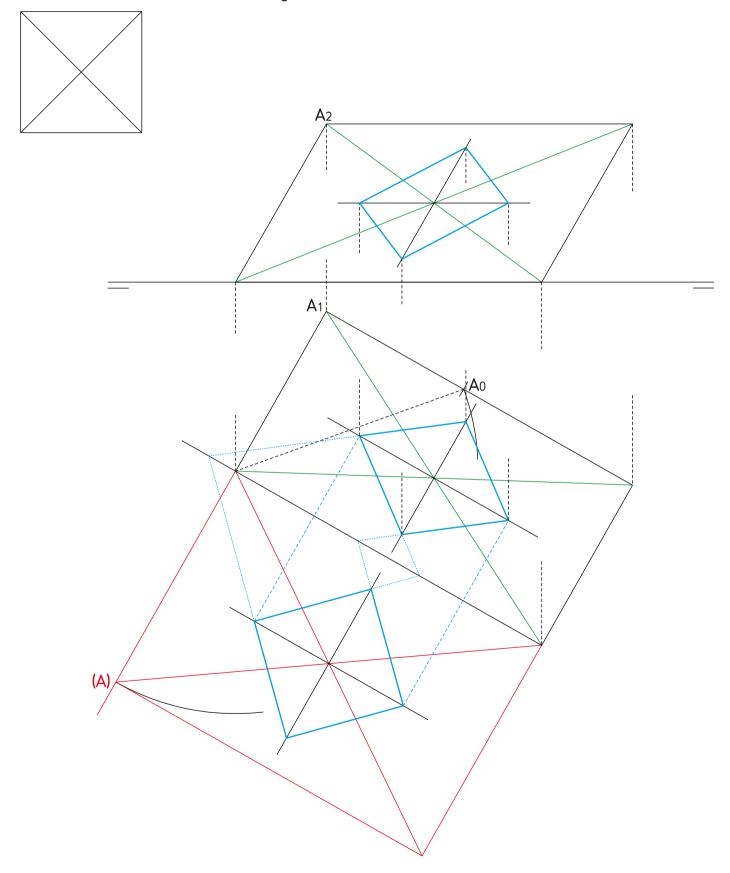
- Abater unha figura plana, cun lado sobre o horizontal de proxección ou paralelo a éste, sen determinar o plano que a contén.

ABATEMENTO DE FIGURAS PLANAS

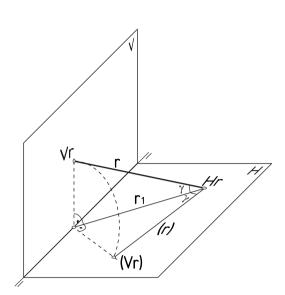
EXERCICIO:

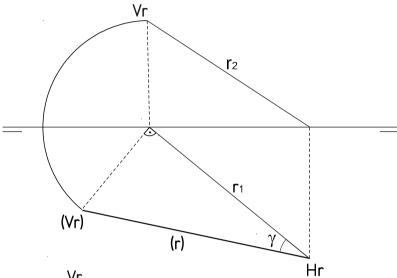
Dado o plano inclinado da figura, definido por un rectángulo, debuxar sobre el un cadrado de diagonais paralelas aos lados do rectángulo e de lados iguais á metade dos lados menores do rectángulo. Nota: os centros do cadrado e do rectángulo son coincidentes.

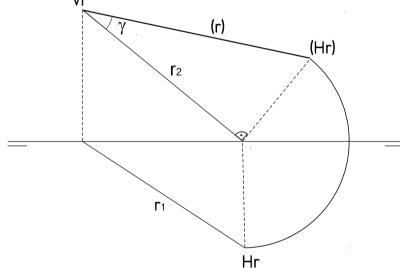
ÁNGULOS QUE FORMA UNHA RECTA COS PLANOS DE PROXECCIÓN

O ángulo que forma unha recta co plano horizontal de proxección é o que forma a recta coa súa proxección horizontal. Para determinar este ángulo abatemos o triángulo rectángulo de hipotenusa segmento " $\mathbf{r}$ " e de catetos o segmento " $\mathbf{r}$ "" e a cota da traza vertical " $\mathbf{V}\mathbf{r}$ ". O ángulo que forman " $(\mathbf{r})$ " con " $\mathbf{r}$ 1" é o ángulo " γ ", o que forma a recta con " $\mathbf{H}$ ".

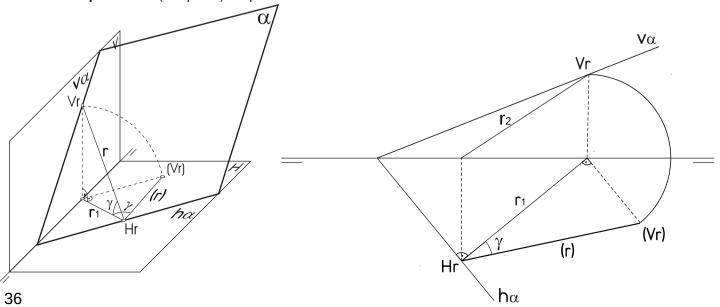

Analogamente o ángulo que forma unha recta co plano vertical de proxección é o que forma a recta coa súa proxección vertical.

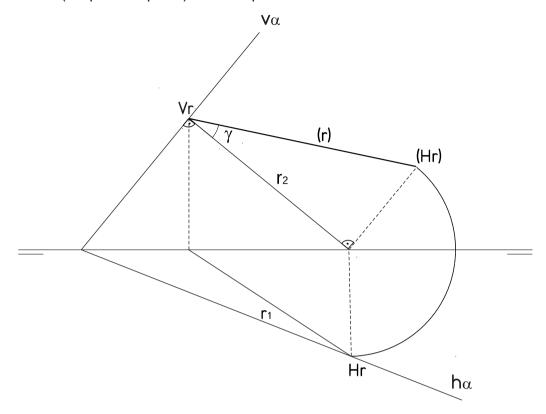
ÁNGULOS QUE FORMA UN PLANO COS PLANOS DE PROXECCIÓN

O ángulo γ que forma un plano co horizontal de proxección determínase co ángulo que forma unha recta de **máxima pendente** (calquera) do plano co horizontal.

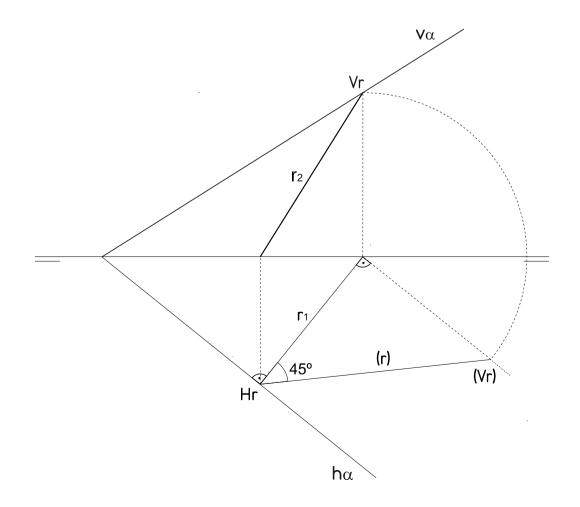

Ángulos.

Analogamente o ángulo que forma un plano co vertical de proxección é o que forma unha recta de máxima inclinación (calquera do plano) coa súa proxección vertical.

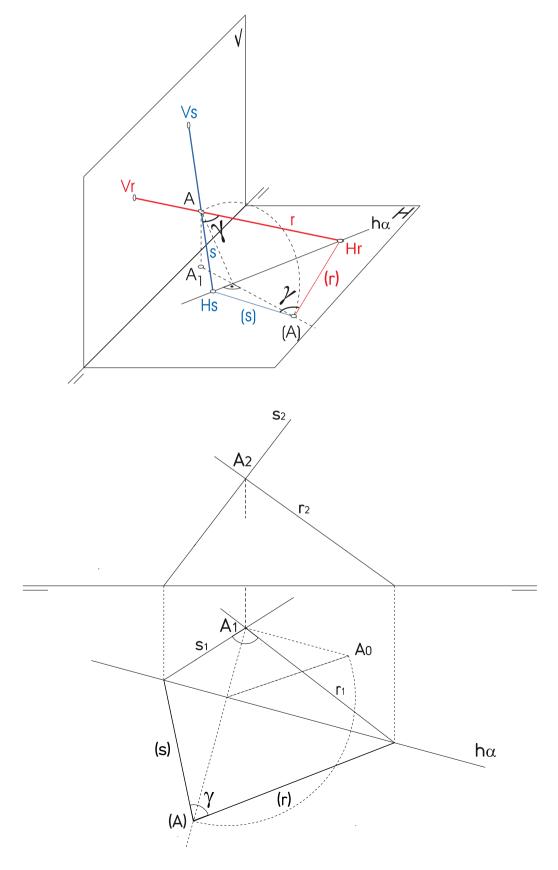
EXERCICIO: Debuxa a traza vertical do plano α sabendo que forma un ángulo de 45° co horizontal de proxección.

• Ángulos.

ÁNGULO QUE FORMAN DÚAS RECTAS QUE SE CORTAN

O ángulo que forman dúas rectas que se cortan determínase abatendo sobre un plano de proxección o triángulo que forman as trazas das rectas e o seu punto de intersección. Se non fose posible determinar as trazas podemos debuxar unha horizontal (ou frontal) que as corte e abater, sobre un plano horizontal (ou frontal), o triángulo formado polo punto de intersección das dúas rectas e os da horizontal (ou frontal) trazada.

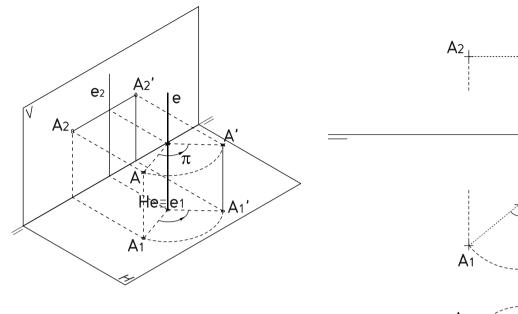

Xiros.

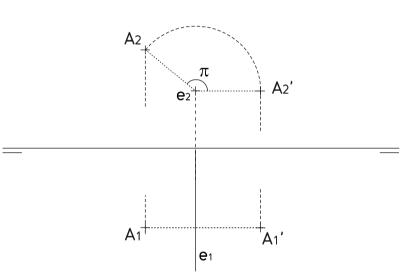
XIRO DUN PUNTO

Para xirar un punto en diédrico podemos empregar como eixe unha recta vertical ou de punta. No debuxo sitúase unha recta vertical "e" e trázase un segmento perpendicular a esta que a une co punto "A".

O xiro de ángulo π e sentido antihorario, vese como un arco A1-A1' de centro "e1" en proxección horizontal. Estando o arco nun plano perpendicular ao eixe, o punto A desprázase horizontalmente en proxección vertical dende A2 a A2'.

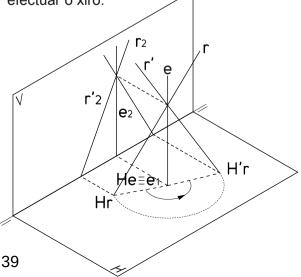

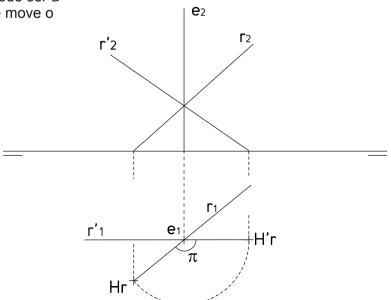
Analogamente podemos efectuar o xiro dun punto empregando como eixe unha recta de punta.

XIRO DUNHA RECTA

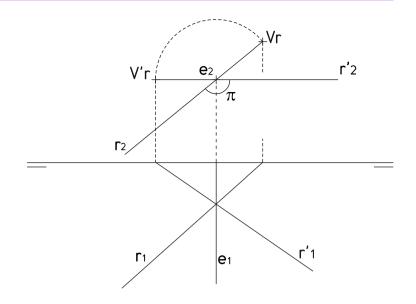
Para xirar unha recta podemos debuxar un eixe que a corte, de xeito que bastará con xirar un punto (pode ser a traza) posto que o de intersección co eixe no se move o efectuar o xiro.

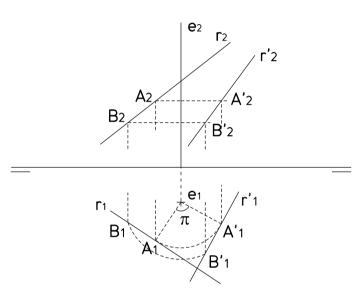

Xiros.

Tamén podemos xirar a recta empregando como eixe "e" unha recta de punta.

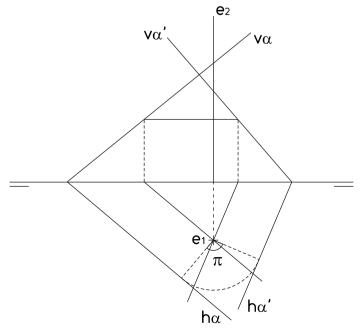
A segunda posibilidade consiste en que o eixe "e" non corte á recta. Para realizar o xiro uniremos a recta e o eixe mediante un segmento perpendicular aos dous (terá que ser, polo tanto unha horizontal), e xiraremos este segmento o ángulo necesario. "r¹' " Seguirá a ser perpendicular ao segmento despois do xiro, o punto que une "r²" con este segmento desprázase horizontalmente a "r²' ".

XIRO DUN PLANO

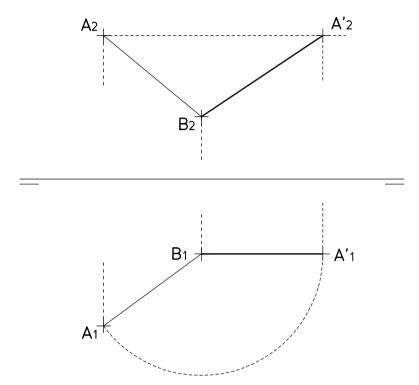
Para xirar un plano mediante un eixe vertical " $\mathbf{e}$ ", unimos a traza horizontal do plano co eixe mediante un segmento perpendicular a $\mathbf{h}\alpha$, e debuxamos unha horizontal do plano que corte o eixe.

No xiro a traza do plano (e unha proxección da horizontal) segue a ser perpendicular ao segmento. A proxección vertical da horizontal do plano non varía no xiro, unicamente cambia a posición da traza da recta.

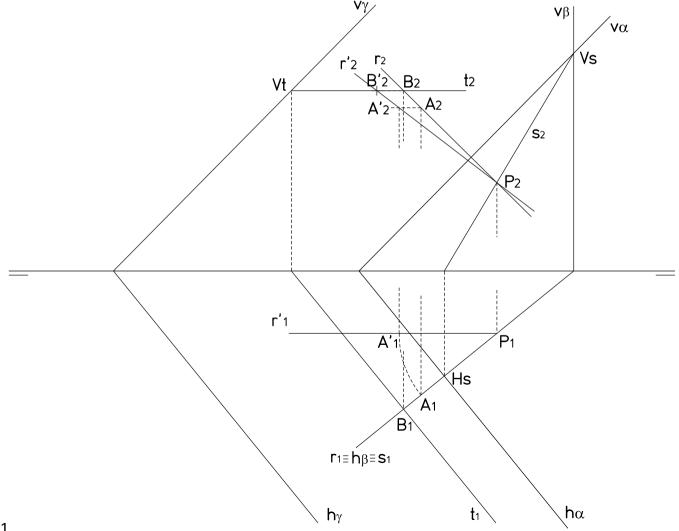

Xiros.

EXERCICIO: Determina, mediante un xiro, a distancia entre os puntos **A** e **B**.

EXERCICIO: Debuxa un plano " γ " paralelo ao plano " α " e que diste de α 40 mm.

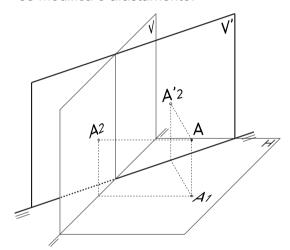

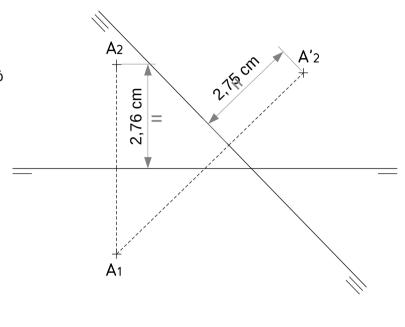
Cambio de plano.

O cambio de plano é un recurso que empregamos en diédrico para obter novas proxeccións de puntos e rectas ou novas trazas dun plano. O mecanismo consiste en modificar a posición dos planos de proxección, vertical ou horizontal, tendo en conta que seguen a ser ortogonais (perpendiculares entre si), e achar a proxección do punto ou da recta, ou a nova traza dun plano, respecto ao novo plano de proxección.

CAMBIO DE PLANO DUN PUNTO

Nun cambio de plano vertical dun punto **A** a proxección horizontal **A**1 non modifica a súa posición. Deberemos achar a nova proxección vertical **A**2 respecto a nova liña de terra, tendo en conta que a cota do punto **A** é a mesma, só se modifica o afastamento.

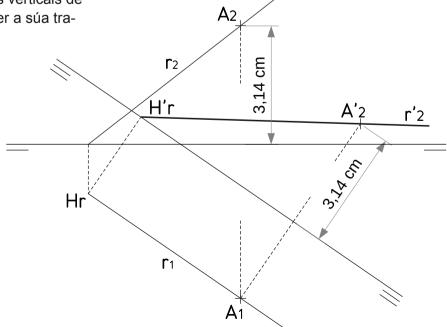

CAMBIO DE PLANO DUNHA RECTA

EXERCICIO: Converter a recta "r" nunha frontal mediante un cambio de plano vertical.

Situaremos o novo plano vertical de proxección paralelo á recta "r" (condición das frontais), é dicir que a nova liña de terra será paralela a "r1". Determinamos as novas proxeccións verticais de dous puntos de "r" (un deles pode ser a súa traza horizontal) e debuxamos "r'2".

Cambio de plano.

CAMBIO DE PLANO DUN PLANO

EXERCICIO: Converter o plano oblicuo "α" nun plano de canto mediante un cambio de plano vertical.

Para que o plano " α " sexa de canto o vertical de proxección deberá ser perpendicular á traza horizontal $\mathbf{h}\alpha$, logo a nova liña de terra será perpendicular a $\mathbf{h}\alpha$. Determinamos agora a nova proxección vertical dun punto $\mathbf{P}$ calquera de $\mathbf{v}\alpha$ (pode ser o punto que ten a proxección horizontal na intersección das dúas liñas de terra).

Unindo **P'2** co punto de intersección de $\mathbf{h}\alpha$ e a nova liña de terra debuxamos a nova traza vertical $\mathbf{v}'\alpha$.

